

Щоб досягти такого рівня володіння іноземною мовою, який би відповідав загальнонавчальним світовим стандартам та сучасним потребам нашого суспільства і військової галузі, необхідно удосконалити систему мовної підготовки та мовного тестування особового складу Збройних Сил України.

У вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) має функціонувати єдина цілісна система підготовки з іноземних мов. Для цього необхідно провести ретельний аналіз потреб слухачів всіх закладів, визначити наповнення «Мовного портфеля для професійного спілкування». Формування у слухачів професійних мовленнєвих компетенцій сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у професійному середовищі та встановленню контактів із зарубіжними партнерами, полегшить доступ до всесвітніх інформаційних джерел, заохочуватиме до самоосвіти та самовдосконалення.

Програми мовної підготовки, починаючи із закладів середньої освіти і закінчуючи докторантурою, повинні забезпечувати поступове підвищення рівня мовної підготовки, бути послідовними, узгодженими, без дублювання. Основний акцент необхідно робити на умінні навчатися, вести пошук та відбір необхідної інформації, тобто «навчати навчатися».

Підхід до навчання іноземних мов має бути діяльнісно-орієнтованим. Слухачі повинні вміти виконувати мовленнєві завдання з чотирьох видів мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, говоріння, письма, застосовуючи мовну та комунікативну компетенції для досягнення необхідного рівня володіння іноземною мовою за міжнародними загальноприйнятими стандартами.

В рамках академічної освіти необхідно розвивати у слухачів професійні мовленнєві компетенції з урахуванням їхньої спеціалізації. Таку підготовку можна забезпечити шляхом безпосереднього навчання іноземної мови та викладання фахових дисциплін із використанням іноземної мови.

Для розвитку професійної комунікативної компетенції необхідно створити лексичний мінімум за спеціальностями та систему професійно орієнтованих вправ/завдань з іноземної мови, що вимагатимуть використання вузькоспеціалізованої лексики та професійно орієнтованої поведінки.

Мовне тестування створює можливості для якісного і ефективного контролю вивчення іноземної мови, є дуже важливою складовою частиною мовної підготовки і вимагає розробки чітких змістовних дескрипторів щодо критеріїв оцінювання вмінь та навичок слухачів, що забезпечить успішне досягнення цілей навчання.

Вміло поєднуючи надбання національної системи вищої освіти та впроваджуючи зарубіжні передові досягнення у навчанні іноземних мов, ми зможемо підготувати висококваліфікованих військових фахівців.

Список використаних джерел

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. -Київ: «Ленвіт», 2003. -С. 57-68.
2. Кашина Е.Г. Традиции и инновации в методике преподавания иностранного языка. - Самара: Универс-груп, 2006. -75 с.
3. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика: / Н.Д. Гальскова, Н.И. Гез. - 4-е изд., стер.- М.:«Академия», 2007.-С. 161-189.
4. Littlewood W. Communicative language teaching. – Cambridge: Cambridge university press,1991.-108p.

*Дмитрик А.Ю.,
ст. викладач кафедри гуманітарних наук
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»*

USING THE PRINCIPLES OF FACILITATION IN TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

In the context of the European integration course in Ukraine and the reform of the higher education system, higher education institutions are faced with particular tasks, such as improvement of the quality of training of future specialists, the introduction of a student-centered principle, the formation of competencies, the need for

constant self-education, innovativeness. These tasks affect the review of the main functions of the teacher, who should not only transfer knowledge to students, but be an assistant, advisor, motivator for them, create psychologically comfortable conditions for self-development and self-education of each student based on cooperation, mutual respect and trust.

Therefore, in terms of modern education, the concept of «facilitation» appears in the vastness of pedagogical. The issue of facilitation in the pedagogical field is also presented in the works of humanistically oriented scientists (F. Roebuck, D. Espier, R. May, V. Frankl, D. Bugental, D. Holt, etc.), which considered the issues of facilitation conditions, personality traits of teacher-facilitator, ways and methods of professional training.

For the first time this term was introduced by C. Rogers in the book «Freedom to Learn», published in 1969. According to the author, the primary task of the teacher is to allow the student to learn, to feed his own curiosity [1]. C. Rogers associates improving the quality of teaching with the teacher's abilities to facilitate learning.

In the XX century, the phenomenon of facilitation was defined as an effect that arises as a result of group activity, increases the activity of a person in a group and influences the effectiveness of solving certain problems. Analyzing the main ideas of C. Rogers [2] on the problem of facilitation, we can say that this phenomenon in pedagogical activity manifests itself in the teacher's ability to build the educational process in such a way that an atmosphere of psychological support is formed in the classroom, thanks to which the students' level of educational motivation, responsibility, creativity, and in general, there is a personal growth of students. A teacher who is able to implement the facilitative process always knows and understands the needs, requests, the inner world of students, and is also open to his/her own experiences.

According to Rogers' theory, the teacher must motivate students to learn meaningfully [3]. He considers 3 main attitudes of the teacher-facilitator:

1. *Congruence*. It implies that the teacher in the relationship with the learners should be as he/she really is.
2. *Acceptance*. The teacher's inner confidence in the capabilities and abilities of each student.
3. *Empathy*. This is the teacher's ability to see the inner world and behavior of each student precisely from their point of view.

So, a teacher who behaves naturally and in a non-judgmental manner understands and accepts the inner world of students, creates the necessary conditions for facilitating their meaningful learning and, in general, personal development.

Popular American blog MGR [4] represents some critical facilitation guidelines for facilitators:

1. You must observe carefully and listen to all that the group says and does.
2. Recognize all group input and encourage participation.
3. Facilitation represents a helping mechanism. Ask questions rather than lecturing the workshop participants. Listen and keep your group involved.

4. Stay on the task. Avoid straying to other topics no matter how informative the topic may be or how much it may interest you or the group.

5. Do not lose your neutrality. Eliminate your personal bias and opinions from the discussion.

6. Learn to expect hostility, but do not become hostile with your group or any participant. You must develop an attitude of acceptance. You may not agree necessarily with what is being said, but you can listen, accept, and record their answers and opinions. Let the group evaluate the content.

7. Avoid being the expert authority on the subject. You can be an authority figure, but your role is to listen, question, enforce the method.

8. Use breaks to free a discussion when it is deadlocked. Breaks give the participants a chance to clear their minds and likely come to a new understanding.

The use of facilitation will be appropriate precisely in English practical classes, where the teacher can afford to play mainly the role of an organizer and provide psychological support for educational activities in class. Facilitation will also bring its results precisely in those practical exercises that are carried out in middle or final stages of studying the topic, when students already have a certain amount of lexical, grammatical and factual material on the topic, and therefore the teacher can already, through facilitation, attract the students to an independent, creative and more in-depth study of the material on the topic.

Thus, using principles of facilitation in English lessons help to create such a psychological atmosphere and interaction of learning subjects in class, which helps learners to open up as creative, independent personalities, able to analyze and systematize educational material. The creation of such a special interaction between the teacher and students depends on the teacher's ability to carry out facilitation, which is due not only to his methodological, pedagogical and linguistic competencies, but also psychological.

REFERENCES

1. Rogers, C. R. (1969). *Freedom to Learn*: Pearson College Div, p. 352.
2. Rogers, C. R. (1959). *A Theory of Therapy, Personality, and Interpersonal Relationships: As Developed in the Client-Centered Framework*. In S. Koch (Ed.), *Psychology: A Study of a Science. Formulations of the Person and the Social Context* (Vol. 3, pp. 184-256). New York: McGraw Hill.
3. Rogers C. R. (1947). Some observation on the organisation of personality. *Amer. Psychol.* V. 2. -P. 3
4. *Facilitation Guidelines Followed by Professional Facilitators* Retrieved January 28, 2021, from <https://mgrush.com/blog/facilitation-guidelines/>

Єжокіна Ю.І.,
аспірантка Інститут професійно-технічної освіти
НАПН України, м. Київ

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ІМІТАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ РОБІТНИКІВ МОРЬСЬКОГО ТРАНСПОРТУ

Морська галузь відіграє вагомую роль у соціально-економічному розвитку нашої держави. Природно, потенціал будь якої морської держави, і України зокрема, визначається у тому числі і наявністю висококваліфікованого плавскладу морських суден, як командного, так і рядового. Саме професіоналізм моряків є тим основним фактором, який вивів нашу державу у лідери постачання плавскладу для служби на морському торговельному транспорті інших країн.

Особливістю професійної діяльності моряків на морському торговельному флоті є встановлення певного правового режиму щодо відповідності їх особистісних якостей та, природно, поведінки встановленим правовим обмеженням – вимогам, правилам, дозволам, заборонам тощо. Ці норми встановлюють не лише обов'язки, а й права, регламентують для моряків встановлений порядок дій, які можливо вчиняти, а від яких слід утримуватися. Отже, проблема розроблення докладної методики цілеспрямованого розвитку правової культури майбутніх робітників морського транспорту є вкрай актуальною.

На наше глибоке переконання, методика вивчення правових дисциплін має бути дидактично збалансованою. У ній методи навчання необхідно чітко підпорядкувати цілям оволодіння навчальним матеріалом та системно послідовно застосовувати пояснювально-ілюстративні, репродуктивні способи опанування правових знань, які повинні замінятися (після досягнення запланованих цілей) проблемним викладом, частково-пошуковими, дослідницькими методами. Саме на такій послідовності включення учнів у різновиди навчально-пізнавальної діяльності засновані інтенсивні інтерактивні технології, що реалізують ідею навчання через діяльність (*action learning*).

Значну роль у формуванні правової культури майбутніх робітників морського транспорту реалізує технологія «*імітаційне моделювання*», головною метою якої є формування у майбутніх моряків умінь поєднувати теорію з практичною діяльністю, опанування навичками «діяти так, як в житті». Мова про те, що оволодіти сучасними професійно-правовими знаннями, навичками правомірної поведінки можна набагато продуктивніше, якщо; створити в учнів цілісне уявлення про роль, значення їх професійних компетентностей в реальній фаховій діяльності; залучити майбутніх матросів, мотористів до форм імітації професійної діяльності, що моделюють реальну групову взаємодію, колективне прийняття рішень, певні виклики, умови невідповідності тощо; сформувати пізнавальні потреби і мотиви, створити умови для виховання професійно-пізнавальних інтересів учнів; забезпечити розвиток професійно-правового мислення.

Зупинимо свою увагу на основних інтенсивних технологіях, які застосовувалися при опануванні учнями дисциплінами правового характеру. Насамперед, серед традиційних імітаційно-ігрових технологій учені називають *метод аналізу конкретних ситуацій* [1; 2]. Зважаючи на розроблення цієї методики саме для опанування учнями дисциплінами правового характеру, мусимо уточнити назву цієї технології як «*аналіз професійно-правових ситуацій*».